

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Michala Mazance, v právní věci žalobce: **D. D. D.**, zastoupeného JUDr. Zuzanou Junkovou, advokátkou v Mostě, Náměstí Velké mostecké stávky 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje**, se sídlem Velká Hradební 3118/48, Ústí nad Labem, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 4. 2009, čj. 1727/DS/09, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 23. 9. 2009, čj. 16 Ca 2/2009 - 47,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalovaný rozhodnutím ze dne 20. 4. 2009, čj. 1727/DS/09, zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí Magistrátu města Teplice, odboru správních činností – oddělení přestupků, ze dne 27. 2. 2009, čj. MgMT-SČ 128501/PŘ/5629/2008/Rych. Správní orgán I. stupně tímto rozhodnutím uznal žalobce vinným ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle § 22 odst. 1 písm. f) bodu 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích (dále jen „zákon o přestupcích“), kterého se dopustil tím, že dne 11. 9. 2008 jel po silnici I/13, v katastru obce Kladruby, rychlostí 163 km/h, kde je zákonem povolená nejvyšší rychlost 90 km/h. Za spáchání přestupku správní orgán uložil žalobci pokutu ve výši 5000 Kč, zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu šesti měsíců ode dne nabytí právní moci rozhodnutí a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1000 Kč.

Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Ústí nad Labem. Namítl, že nebyl správním orgánem při ústním jednání dne 9. 2. 2009 poučen v souladu s § 73 zákona o přestupcích o tom, že k výpovědi nebo doznání nesmí být donucován. Rychlost vozidla

byla podle jeho názoru chybně změřena. Naměřená rychlost neodpovídala pohybu vozidla, neboť by při takové rychlosti řádně nedobrzdl vozidlo před hlídkou policie.

Krajský soud v Ústí nad Labem žalobu zamítl dne 23. 9. 2009. Uzavřel, že žalobce byl ve správním řízení řádně poučen. Z druhé věty § 73 odst. 2 zákona o přestupcích, která stanoví, že „[k] *výpovědi ani doznání nesmí být donucován*“, nevyplývá právo žalobce, o kterém by měl být poučen. Jde o obecnou povinnost správního orgánu, jak má v řízení k žalobci přistupovat. Ze správního spisu nevyplývalo, že žalobce byl k výpovědi či doznání nucen. Úřední záznam Policie České republiky včetně fotodokumentace vozidla obsahoval všechny skutečnosti potřebné k projednání věci. Z oznámení přestupku vyplynulo, že žalobce souhlasil s tím, že překročil povolenou rychlost. Tuto skutečnost žalobce potvrdil i při ústním jednání dne 9. 2. 2009. Krajský soud měl proto za prokázané, že žalobce překročil nejvyšší povolenou rychlost. Měření rychlosti bylo zákonné a bylo provedeno oprávněným orgánem. Silniční úsekový rychloměr splňoval požadované parametry pro měření rychlosti silničních vozidel, což prokazuje ověřovací list.

Rozsudek krajského soudu napadl žalobce (stěžovatel) kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Namítl, že krajský soud pochybil, pokud uzavřel, že věta druhá § 73 odst. 2 zákona o přestupcích není součástí poučení obviněného z přestupku. Pravidlo, že obviněný z přestupku nesmí být donucován k výpovědi, navazuje na právo odviněného odmítnout výpověď. Stěžovatel nebyl poučen o tomto právu, ač mu správní orgány byly povinny poučení poskytnout. Správní orgán měl zohlednit, že stěžovatel je cizinec, a poučení o právech by proto mělo být podrobné. Stěžovatel tak byl zkrácen na právu obhajoby. V posuzovaném případě správní orgány nedbaly na ochranu jeho zájmů a pouze po něm vyžadovaly plnění povinností. Chybějící poučení o právu odmítnout výpověď podle stěžovatele způsobuje faktickou nezákonnost rozhodnutí správního orgánu a krajský soud se s tímto nedostatkem nevypořádal.

Podle stěžovatele z protokolu o ústním jednání ze dne 9. 2. 2009 rovněž není zřejmé, jak se stěžovatel k obsahu poučení vyjádřil, zda mu porozuměl a zda žádá o to, aby jednání proběhlo poté, co si zvolí zástupce. S ohledem na vady v poučení nebyl v řízení vůbec slyšen jako obviněný. Takto získaný důkaz nelze použít jako jeden z podkladů pro vydání rozhodnutí. Stěžovatel nebyl navíc poučen ani právu požádat o doplnění protokolu nebo provedení oprav. Dále zpochybnil způsob vedení ústního jednání, které proběhlo bez zapisovatele nebo jiné osoby.

Stěžovatel uplatnil námitky proti způsobu měření „policejním rychloměrem“. Poukázal na skutečnosti, z nichž vyplývá, že přístroj byl chybný nebo byl chybně nastaven. Jde např. o to, že na dokumentačním snímku musí být v datovém poli zobrazena maximální povolená rychlost, obrazový dokument musí obsahovat označení typu rychloměru, nikoliv pouze jeho výrobní číslo. S chybným výstupem z měřícího přístroje souvisí i technicky nemožný průjezd silniční trasy, kterou ujel stěžovatel od změření vozidla radarem do jeho zastavení. Již v odvolání vysvětlil, že i kdyby sešlápl brzdový pedál ihned po zaznamenání pokynu dopravního policisty k zastavení vozidla, vozidlo by zastavil na dráze 166 m s otiskem stop po brzdění. K ničemu takovému však nedošlo.

Podle stěžovatele v posuzovaném případě neprobíhalo žádné řízení, pokud se vyloučí nezákonně provedené ústní projednání. Správní řízení bylo nahrazeno pouze četbou informací předložených Policií České republiky bez jakéhokoliv vyhodnocení. Stejným způsobem postupoval i krajský soud, který „*na signalizovaná negativa v tomto směru stran stěžovatele, nikterak nereagoval*“.

Za nepřijatelný označil stěžovatel postup krajského soudu, který z vysvětlení stěžovatele vyčetl, že stěžovatel souhlasil se spácháním přestupku. Text je podle něj zcela nečitelný a není možné ani zjistit, z kolika slov se skládá. Je nepřípustné, aby si soud sám překládal nečitelný text a navíc z něj vyvodil celý myšlenkový proces stěžovatele. Zdůraznil, že důkazní břemeno k prokázání viny nese správní orgán. Skutkový stav, ze kterého vycházel krajský soud, nemá oporu ve spisu.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že stěžovatel byl řádně poučen a nebyl zkrácen na právech. Taktéž měření rychlosti vozidla proběhlo v souladu se zákonem.

Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.).

Kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel konstatoval, že nebyl řádně poučen ve smyslu § 73 odst. 2 zákona o přestupcích. Podle § 73 odst. 2 zákona o přestupcích „[o]bviněný z přestupku má právo vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu, a k důkazům o nich, uplatňovat skutečnosti a navrhnout důkazy na svou obhajobu, podávat návrhy a opravné prostředky. K výpovědi ani k doznání nesmí být donucován“. Jak vyplynulo z protokolu o ústním jednání ze dne 9. 2. 2009, čj. MgMT/022015/2009, stěžovatel byl v souladu s tímto ustanovením poučen, byť slovní znění poučení, kterého se mu dostalo, neobsahovalo větu o nepřípustnosti donucování k výpovědi resp. doznání. To, že „[k] výpovědi ani doznání nesmí být (obviněný z přestupku) donucován“ nepředstavuje procesní právo obviněného z přestupku, o kterém by měl být poučen. Věta druhá § 73 odst. 2 zákona o přestupcích upravuje jednu ze základních zásad přestupkového řízení. Podle této zásady je správnímu orgánu zapovězeno donucovat obviněného z přestupku k výpovědi nebo doznání. Poučovací povinnost správního orgánu se váže k právům a povinnostem obviněného z přestupku. Smysl poskytnutého poučení totiž tkívá v tom, aby účastníkovi nemohla vzniknout v řízení újma jenom proto, že nevěděl o svých základních procesních právech. To, že nesmí být k výpovědi donucen, nelze považovat za jeho procesní právo, ale jde o obecné pravidlo, jež musí být splněno, aby bylo vůbec možné uvažovat o spravedlivém řízení. Bylo by absurdní přiznávat účastníkovi řízení oprávnění vyjadřovat se ke všem skutečnostem a podkladům, kdyby jej snad mohl správní orgán současně „donucovat“ k výpovědi, či doznání. Bylo by nesmyslné, aby za situace, kdy je přestupkové řízení vedeno řádně, byl jeho účastník poučován, že by jej případně někdo mohl k doznání nutit a že se tak dít nesmí. Teprve pokud by byly zjištěny konkrétní okolnosti svědčící tomu, že byl stěžovatel nucen k doznání či výpovědi, bylo by třeba se zabývat tím, zda a jaký vliv měla tato skutečnost na zákonnost přestupkového řízení. To se však ve věci nestalo. Stěžovatelem nebyly v přestupkovém řízení ani následně s soudním řízení tvrzeny konkrétní skutečnosti svědčící o tom, že byl k výpovědi či doznání donucován. Stěžovatel neuváděl, že by snad byl na něj při ústním jednání dne 9. 2. 2009 činen nátlak ve vztahu k jeho procesnímu stanovisku.

Stěžovatel namítl, že věta druhá § 73 odst. 2 zákona o přestupcích navazuje na právo obviněného odmítnout výpověď. Zdůraznil, že kvůli nedostatečnému poučení se nedozvěděl, že nemá povinnost vypovídat. Tato námitka je nepřípustná ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s., neboť ji stěžovatel neuplatnil v řízení před krajským soudem, ač tak učinit mohl. Řízení o kasační stížnosti není další „pravidelnou“ součástí soudního řízení ve správním soudnictví. Nelze postupovat tak, že těžiště argumentace žalobce – stěžovatele bude přeneseno až do řízení

o kasační stížnosti. Zejména proto, že kasační stížnost je opravným prostředkem proti rozhodnutí krajského soudu, které z povahy věci (při vázanosti dispoziční zásadou) obsahuje převážně posouzení důvodnosti námitek, které byly v řízení o žalobě uplatněny. Pokud tyto žalobní body nebyly uplatněny v žalobě dostatečně konkrétně, nelze s úspěchem brojit proti následnému rozsudku krajského soudu s tím, že neobsahuje v tomto směru řádné zdůvodnění, resp. postupovat tak, jako by předchozí soudní rozhodnutí nebylo a vznášet námitky proti žalobou napadenému rozhodnutí. Právo nevypovídat a zásada upravená ve větě druhé § 73 odst. 2 zákona o přestupcích představují odlišné právní instituty, s nimiž jsou spojeny odlišné procesní postupy. Byť spolu mohou souviset, nelze je zaměňovat. Stěžovatel v žalobě namítl, že nebyl poučen o tom, že k výpovědi nesmí být donucován. Jak již bylo uvedeno výše, věta druhá § 73 odst. 2 zákona o přestupcích představuje obecnou zásadu přestupkového řízení. Pokud pak stěžovatel tvrdil v kasační stížnosti, že nebyl poučen o právu nevypovídat, jedná se o novou námitku, kterou nepochybně mohl uplatnit již v řízení před krajským soudem, a Nejvyšší správní soud se s ní nemohl zabývat.

Nepřípustné jsou i námitky stěžovatele zpochybňující další náležitosti protokolu o ústním jednání ze dne 9. 2. 2009 i samotný způsob vedení ústního jednání konaného uvedeného dne. Ani tyto námitky stěžovatel neuplatnil v žalobě, a z ničeho nevyplyvá, že by tak nemohl učinit. Totéž platí i o námitkách vztahujících se k nastavení „policejního rychloměru“. Bylo na stěžovateli, aby v souladu se zásadou *vigilantibus iura* uplatnil veškeré námitky již v řízení před krajským soudem. Pokud tak neučinil, je na něm, aby nesl nepříznivé následky s tím spojené (shodně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2008, č. 8 Afs 48/2006 - 155, č. 1743/2009 Sb. NSS).

Stěžovatel dále namítl, že je technicky nemožné, aby v naměřené rychlosti zastavil řádně a včas před hlídkou Policie České republiky. Nejvyšší správní soud v souvislosti s touto námitkou zdůrazňuje, že předmětem řízení o kasační stížnost je přezkum závěrů krajského soudu. Krajský soud dospěl k závěru, že spáchání přestupku bylo v řízení prokázáno podklady předloženými Policií České republiky. Uvedl, že stěžovatel nepochybně, že by přestupek spáchal. Byť je nepochybně právem stěžovatele v průběhu řízení změnit svoji výpověď, musí tvrdit takové skutečnosti, které zpochybňují dosavadní závěry. V žalobě stěžovatel pouze obecně konstatoval, že naměřená rychlost neodpovídala pohybu vozidla, aniž by podrobněji rozvedl, jaké skutečnosti ho vedly k tomuto závěru. Žalobní bod byl tedy vymezen natolik nekonkrétně, že se jím krajský soud, který není oprávněn ani povinen za stěžovatele cokoliv dovozovat nebo dohledávat, nemohl pro jeho neurčitost zabývat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 11. 2003, č. 7 Azs 20/2003 - 44). Tvzení, že naměřená rychlost neodpovídala pohybu vozidla, stěžovatel rozvinul až v kasační stížnosti (a to s odkazem na argumentaci uvedenou v odvolání).

Námitka stěžovatele, že ve věci neprobíhalo řádné řízení, je rovněž nepřípustná, neboť ji stěžovatel neuplatnil v řízení před krajským soudem. Nejvyšší správní soud v souvislosti s tím podotýká, že úkolem soudu je posoudit zákonnost správního rozhodnutí ve světle uplatněných námitek. Je na žalobci, aby v žalobě uplatnil námitky proti napadenému správnímu rozhodnutí podepřené konkrétními tvrzeními. V rozsahu konkrétních žalobních bodů je pak soud povinen správní rozhodnutí přezkoumat. Není jeho úkolem zabývat se „*signalizovanými negativy*“. Pokud stěžovatel namítl, že krajský soud „*na signalizovaná negativa v tomto směru stran stěžovatele, nikterak nereagoval*“, je třeba uvést, že tato tvrzená negativa v žalobě konkrétně neoznačil.

Stěžovatel rovněž zpochybnil způsob, jakým krajský soud vyložil jeho vysvětlení zachycené v oznámení přestupku ze dne 11. 9. 2008, č. ORTP-24-202/Čj-2008-07. Podle

stěžovatele je vysvětlení nečitelné a soudu nepřisluší, aby si „*překládal nečitelný text a navíc z něho dokonce vyvodil celý myšlenkový proces stěžovatele*“. Na zadní straně oznámení je v části vysvětlení a podpis občana, který je podezřelý z přestupku, uvedeno „*tomu rozumím a souhlasím*“ a podpis stěžovatele. Stěžovatel sice namítl nečitelnost daného textu, ovšem neuvedl, že by krajský soud chybně přečetl dané vyjádření, případně, že by daným vyjádřením zamýšlel něco jiného, než uvedl krajský soud. Obecné konstatování o nečitelnosti textu a nedostatku oprávnění soudu daný text vyložit, nemůže zpochybnit ucelený a odůvodněný závěr krajského soudu, že stěžovatel naměřené hodnoty rychlosti nečinil spornými. Tento závěr učinil krajský soud na páté straně rozsudku, zejména s odkazem na oznámení o přestupku ze dne 11. 9. 2008 a protokol o ústním jednání ze dne 9. 2. 2009. Krajský soud vycházel i z dalšího chování stěžovatele, který při ústním jednání dne 9. 2. 2009 uvedl, že pospíchal a jel rychle. Na základě toho krajský soud uzavřel, že stěžovatel nezpochybnil, že překročil nejvyšší povolenou rychlost. Závěr krajského soudu považuje Nejvyšší správní soud za podložený zjištěními vycházejícími ze správního spisu. Pokud stěžovatel chtěl zpochybnit postup krajského soudu, musel by poskytnout jiné než pouze obecné argumenty o nečitelnosti vyjádření. Ve správním řízení bylo prokázáno, že stěžovatel spáchal přestupek, za který mu byla uložena sankce. Pokud stěžovatel krajskému soudu vytkl, že nepřipustil pochybení při měření rychlosti bez ohledu na indicie a fakta, opomíjí skutečnost, že tyto „*indicie a fakta*“ krajskému soudu předtím nepředložil. Odůvodnění krajského soudu a vypořádání žalobních námitek plně odpovídá míře obecnosti žaloby.

S odkazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud shledal napadené rozhodnutí krajského soudu zákonným, a proto kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá tedy právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s.). Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.), Nejvyšší správní soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu podle obsahu soudního spisu nevznikly náklady řízení nad rámec běžné činnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 20. října 2010

JUDr. Jan Passer
předseda senátu